

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2568 ที่เน้นการเรียนรู้ "ทุกที่ ทุกเวลา" โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นโยบายนี้มุ่งเน้นการให้โอกาสการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้สำหรับทุกคนผ่านระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย การจัดการเรียนแบบบล็อก คอร์สจึงเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อนโยบายนี้ได้เป็นอย่างดี ด้วยการออกแบบการเรียนรู้ที่เข้มข้นในช่วงเวลาสั้น ๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและฝึกฝนทักษะเฉพาะได้อย่างลึกซึ้งและต่อเนื่อง ทั้งนี้ยังช่วยให้นักศึกษาได้รับทักษะที่สามารถนำไปใช้ในสายงานจริง เพิ่มโอกาสในการมีงานทำหลังจากสำเร็จการศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) สามารถตอบโจทย์และเชื่อมโยงกับวาระพัฒนาอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาทุกที่ทุกเวลาและการพัฒนาทักษะวิชาชีพที่ทันสมัยและเข้มข้น เชื่อมโยงกับวาระการพัฒนาอาชีวศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) การเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส สามารถดำเนินการได้ในรูปแบบที่ยืดหยุ่น โดยการออกแบบคอร์สเรียนที่เข้มข้นในระยะเวลาดำเนินการสั้น ๆ ช่วยให้นักเรียนสามารถสำเร็จการเรียนรู้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเข้ากันได้ดีกับแนวคิด "เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา" บล็อกคอร์สยังสามารถผสมผสานเข้ากับ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนหรือเนื้อหาได้ตลอดเวลา ลดข้อจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ในการเรียนรู้ สอดคล้องกับข้อ 1.1 ของวาระการพัฒนาที่เน้นพัฒนาแพลตฟอร์มและสื่อการเรียนรู้อาชีวศึกษา ขยายโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษา (Vocational for All) บล็อกคอร์ส สามารถช่วยขยายโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาสายอาชีพสำหรับผู้เรียนกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการเรียนแบบเร่งรัด หรือผู้ที่มีข้อจำกัดด้านเวลาและการเดินทาง จึงเหมาะสำหรับนักศึกษาทุกกลุ่มให้สามารถเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ บล็อกคอร์สยังลดต้นทุนการเรียนในระยะยาว ทำให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา ตอบสนองต่อข้อ 1.2 ของวาระการพัฒนาทักษะวิชาชีพเพื่อลดภาระของผู้เรียนและผู้ปกครอง (Skill Certificate) การเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์สมีจุดเด่นที่การเน้นฝึกทักษะเข้มข้น ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะเฉพาะที่จำเป็นในสายงานได้ในระยะเวลาดำเนินการสั้น ๆ ซึ่งช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและเวลาในการเรียนให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง การเรียนแบบบล็อกคอร์สยังเอื้อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา

ทักษะเพิ่มเติมได้อย่างรวดเร็ว (Up-Skill) และมีความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ทักษะใหม่เพื่อปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน (Re-Skill)

การดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพบางสะพานมีความตระหนักและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณภาพและศักยภาพ พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการให้มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมและได้มาตรฐานสากล ในดำเนินโครงการการจัดการเรียนการสอนแบบต่อเนื่อง (Block course) ปีการศึกษา 2564 ผลคือ ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง การประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนแบบต่อเนื่อง (Block course) ปีการศึกษา 2564 ผลคือ ผู้เรียนมีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีวศึกษาด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้และด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งนี้วิทยาลัยการอาชีพบางสะพานมีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 9 สาขาวิชา มีผู้เรียนปีการศึกษา 2564 จำนวน 457 คน ปีการศึกษา 2565 จำนวน 478 คน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 555 คน พบว่ายังมีปัญหา คือ 1) ผู้เรียนขาดทักษะที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ 2) ผู้เรียนขาดทักษะความเชี่ยวชาญในด้านเครื่องมือเครื่องจักรในสถานประกอบการ 3) ผู้เรียนมีการย้ายสถานประกอบการที่ฝึกอาชีพ ทำให้การฝึกอาชีพไม่ต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนขาดทักษะการดำรงชีพในต่างจังหวัดในการฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่อยู่ต่างจังหวัด 5) การจัดการเรียนการสอนขาดทักษะการปฏิบัติในวิชาชีพ 6) รูปแบบการจัดตารางเรียน ตารางสอนไม่เหมาะสมกับหมวดสมรรถนะวิชาชีพ 7) ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นขาดข้อมูลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน

จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จึงดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) และเพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ในสถานศึกษา เพื่อนำผลมาจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้ตรงกับความเหมาะสมต่อไป

2.วัตถุประสงค์การวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ในสถานศึกษา

๒.๒ เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส ในสถานศึกษาภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา

๒๕๖๗

3.สมมติฐานการวิจัย

นักเรียน นักศึกษามีความประสงค์ให้จัดการเรียนการสอนแบบบล็อกคอร์ส (Block Course) ในปีการศึกษา ๒๕๖๘

4.ขอบเขตของการวิจัย

๔.๑ ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพบางสะพานทั้งหมด จำนวน ๑๗๐๐ คน

๔.๒ เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับบล็อกคอร์ส (Block Course) ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง: เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy), การเรียนรู้แบบเชื่อมโยง (Constructivist Learning), หรือการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered Learning) การจัดการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา: การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนในอาชีวศึกษากับการศึกษาระดับอื่นๆ เช่น ระบบการศึกษาทั่วไปและการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

5.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๕.๑ การจัดตารางการเรียนในรูปแบบบล็อกคอร์สช่วยให้ผู้เรียนมีเวลาเรียนแต่ละวิชาในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องและเข้มข้น ทำให้สามารถมุ่งเน้นในการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละวิชาได้ดีขึ้น โดยไม่ต้องเปลี่ยนวิชาไปมาหลายๆ ครั้ง

๕.๒ การจัดตารางเรียนในรูปแบบบล็อกคอร์สช่วยให้สามารถใช้ห้องเรียนหรือสื่อการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสามารถจัดการเวลาและทรัพยากรการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและไม่เกิดการทับซ้อนกัน